Criptoactivele: Simplu trend sau elemente-cheie în dezvoltarea pieței digitale?

*Dupa îndelungi aşteptari, 2023 pare a se contura ca fiind anul în care criptoactivele, ca instrumente principale ale tehnologiei blockchain în domeniul financiar, vor fi în sfârşit reglementate în cadrul legislației Uniunii Europene ("**UE**"), prin Regulamentul privind piețele de criptoactive ("**Regulamentul MiCA**"), care este susceptibil sa afecteze drepturile, obligațiile și interesele unor numeroase generații existente și viitoare de întreprinderi și investitori la nivel global.*

Criptoactivele şi subspeciile acestora (*e.g.*, criptomonedele şi tehnologiile adiacente) au captivat atenția şi au stimulat imaginația multor companii importante, care au perceput criptoactivele ca pe o modalitate de a accesa noi piețe sau de a le crea de la zero, în noi realitați virtuale (*e.g.*, metavers[1]). Astfel, criptoactivele s-au dovedit a fi o reprezentare digitala a valorii care poate fi transferata, stocata sau tranzacționata electronic, şi nu doar monede virtuale.

Similar multor inovații digitale care au beneficiat de o expansiune rapida, ascensiunea criptoactivelor a fost foarte apreciata, dar în acelaşi timp aspru criticata de catre public, reticența oamenilor fiind, cel puțin pentru moment, superioara îmbrațişarii lor. Lipsa unei reglementari specifice în domeniul cripto a încurajat raspândirea speculațiilor şi a escrocheriilor, iar persoanele care au cazut sub vraja îmbogațirii peste noapte au devenit victime sigure. Mai mult, în practica, exista multe voci care susțin ca multe dintre criptoactive reprezinta o noua forma de jocuri de noroc.

O categorie foarte cunoscuta de criptoactive, care a fost un subiect de mare interes în ultima perioada, este cea a criptomonedelor. Acestea din urma reprezinta monede digitale sau virtuale, securizate prin criptografie, care opereaza pe rețele descentralizate bazate pe tehnologia blockchain[2], devenind aproape imposibil de falsificat. O trasatura esențiala a criptomonedelor este ca nu sunt emise de o autoritate centrala, ceea ce le face, în teorie, imune la interferențe sau intruziuni arbitrare. Personajele principale în sfera criptomonedelor sunt, desigur, Bitcoin şi Ethereum, care au capatat multa popularitate şi susținere în întreaga lume.

Cu toate acestea, volatilitatea specifica industriei cripto ține în tensiune continua participanții, observatorii şi autoritațile de reglementare. Un exemplu elocvent îl reprezinta prabuşirea[3] bursei de criptomonede FTX, eveniment care, fara îndoiala, a accentuat ideea ca spațiul cripto ar putea fi perceput ca efemer şi nesigur.

În acest sens, se cristalizeaza ideea potrivit careia exista o nevoie semnificativa ca industria cripto sa reconstruiasca încrederea oamenilor, în scopul de a permite aspectelor pozitive aferente sa înlature bulele speculative existente.

Trebuie remarcat faptul ca sistemele de moneda virtuala se afla în atenția autoritaților și instituțiilor, cum ar fi Banca Centrala Europeana (denumita în continuare "**BCE**"), înca din 2011, când BCE a început sa analizeze apariția acestor sisteme, anticipând creșterea atenției din media, precum și ca raspuns la solicitarile publicului, ale presei și ale autoritaților publice.

Evaluarea desfașurata de BCE a condus la publicarea mai multor rapoarte privind sistemele de moneda virtuala, care au reținut concluzia generala ca, deși sistemele de moneda virtuala "*pot avea aspecte pozitive în ceea ce privește inovarea financiara și oferirea de alternative suplimentare de plata pentru consumator*i", acestea implica și riscuri. De asemenea, BCE a susținut ca "*în ceea ce privește sarcinile bancilor centrale, cum ar fi asigurarea stabilitații prețurilor și a stabilitații financiare, materializarea acestor riscuri depinde de volumul emis, de legatura cu economia reala, de volumul tranzacționat și de acceptarea de catre utilizatori*"[4].

Subliniem faptul ca, în România, ca regula, poziția Bancii Naționale a României a urmat abordarea BCE.

La nivel european, însa, UE a facut deja pași importanți pentru a împiedica producerea unor prejudicii care ar putea fi cauzate de escrocherii în spațiul cripto, prin crearea unui act normativ uniform (*i.e.*, Regulamentul MiCA), care va fi aplicabil tuturor statelor membre ale UE. Cu toate acestea, deși existau mari așteptari din partea susținatorilor ca Regulamentul MiCA sa fie votat de Parlamentul European în luna februarie a acestui an, potrivit ultimelor știri, se pare ca votul Parlamentului European a fost amânat pentru luna aprilie a acestui an, ceea ce ne face sa ne întrebam daca Regulamentul MiCA va mai intra într-adevar în vigoare în anul 2023.

În plus, deși îndelung așteptatul Regulament MiCA abordeaza elemente esențiale din spațiul cripto, cum ar fi protecția consumatorilor, combaterea spalarii banilor, impactul asupra mediului și responsabilitatea întreprinderilor, este foarte posibil ca acesta sa nu reflecte o analiza exhaustiva a industriei, dat fiind faptul ca unele specii de criptoactive (de exemplu, NFT-urile) nu sunt analizate și reglementate în detaliu. Astfel, anumite concepte din industria cripto nu vor putea fi controlate în totalitate, fapt ce va putea antama în continuare anumite riscuri.

NFT-urile sunt extrem de importante, reprezentând criptoactive sub forma de arta, muzica, obiecte din jocuri, videoclipuri sau altele, care pot fi cumparate și vândute online, în principal cu criptomonede. Ca regula, acestea sunt codificate cu același software de baza ca și multe alte criptoactive, fiind expuse aceluiași tip de comportament abuziv care afecteaza piețele financiare, cum ar fi manipularea prețurilor.

În prezent, în România, Parlamentul nu a emis înca acte normative referitoare la spațiul cripto, cu excepția unor prevederi referitoare la (i) impozitul pe veniturile obținute din criptomonede și (ii) raportarea catre Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spalarii Banilor a anumitor tranzacții care implica criptomonedele.

Cu toate acestea, având în vedere ca UE a facut primul pas prin elaborarea Regulamentului MiCA, este foarte probabil ca România, în calitate de stat membru al UE, sa susțina acest fenomen, urmarind asigurarea stabilitații în spațiul cripto, prin adoptarea de acte normative care sa fundamenteze norma europeana.

Astfel, având în vedere ca Regulamentul MiCA va fi direct aplicabil în România, implementarea sa practica va presupune, cel mai probabil, o perioada de tranziție, în timpul careia vor fi întâmpinate multe probleme practice.

În acest sens, prin raportare la eventualele apanaje de aplicabilitate și interpretare eterogena cu care ne-am confruntat în situații similare, consideram ca sistemul legislativ din România ar trebui sa aiba în vedere la

momentul conceperii actelor normative care vor reglementa spațiul cripto urmatoarele aspecte:

•€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€ ***claritatea normelor*** - legislația ar trebui sa fie exhaustiva, suficient de detaliata, fara a face obiectul unor interpretari divergente; acest lucru va asigura o înțelegere corecta și o implementare practica eficienta;

•€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€ ***securitatea și protecția intereselor și drepturilor parților interesate*** - acest lucru este vital atât pentru consumatori, cât și pentru întreprinderi; astfel, ar trebui implementate sisteme și proceduri care sa protejeze securitatea, integritatea și confidențialitatea informațiilor;

•€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€ ***transparența*** - necesitatea de a asigura linii de responsabilitate transparente și consecvente, precum și procese eficiente de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor, inclusiv trasabilitatea post-tranzacționare.

Astfel, în lumina celor expuse mai sus și ținând cont de particularitățile pieței din România, precum și de legislația aplicabila în vigoare, consideram ca un rol foarte important pentru industria cripto îl vor juca legislația subsecventa, normele, ghidurile și orientarile ce vor fi emise ulterior, care vor fi esențiale pentru agenții economici, consumatori, avocați și specialiști.

---

1. Realitate virtuala care combina caracteristici ale rețelelor sociale, jocurilor online, inteligenței artificiale (AI), realității virtuale (VR) și criptomonede, pentru a permite utilizatorilor sa interacționeze virtual.

2.Registru partajat, descentralizat și imuabil, care faciliteaza procesul de înregistrare a tranzacțiilor și de urmarire a activelor într-o rețea virtuala.

3. Bursa de criptomonede FTX a anunțat ca a intrat în faliment. Prabușirea FTX a dus, de asemenea, la o cadere libera a prețurilor din piața cripto, criptomonedele înregistrând cel mai scazut nivel din ultimii 2 (doi) ani.

4. Rapoartele BCE disponibile la Virtual currency schemes - a further analysis (europa.eu)